

**Offentligt møde om
velfærd for hunde og
andre dyr, som
anvendes til terapi
ifm. med handicap
eller psykisk sygdom**

**Center for Forskning i
Familiedyrs Velfærd**

Kontant: Når servicehunden svigter

DR1 | 5 SÆSONER

LOG IND FOR AT AFSPILLE

To forskellige begrebsrammer

1. Analogi med familiedyr – win-win

2. Analogi med dyreforsøg – de 3 R'er

Sandheden ligger nok et sted mellem de to

Program

Kl. 13.00-13.10 Velkomst

Kl. 13.10-13.30 Lise Lotte Christensen: Standarder for servicehunde

Kl. 13.30-13.50 Anne Hove: Rideterapien på Holmstrupgård

Kl. 13.50-14.10 Chalotte Glintborg: Inddragelse dyr i terapi og rehabilitering samt som assistancehunde til personer med psykisk sygdom

Kl. 14.10-14.30 Kaffepause

Kl. 14.30-14.50 Karen Thodberg: Velfærden hos de anvendte dyr

Kl. 14.50-15.10 Mette Halck: Det lille dyrs store kompromis

Kl. 15.10-16.00 Paneldebat med oplægsholderne, Carsten Druekær, Vibeke Haslund og Jens Jokumsen

Standarder for servicehundede

Lise Lotte Christensen

Om STH - Servicehundene

- Servicehundene til Handicappede (STH) blev stiftet i 1997
- Godkendt, velgørende forening. Arv, gaver, fondsbevillinger. Bygger på frivillighed.
- Servicehundene er godkendt som hjælpemiddel (serviceloven §112) og kommunen kan vælge at yde støtte – sker sjældent.
- Akkrediteret medlem af ADI – Assistance Dogs International.

STH Servicehunde's formål

- At udvælge, uddanne, matche og samtræne servicehunde.
- At hjælpe unge og voksne personer, som har et bevægelseshandicap, ved at bevilge specialtrænede servicehunde - og bistå med vedvarende støtte og vejledning, for at sikre et værdifuldt samarbejde for teamet, *hele* servicehundens liv.

Om ADI - Assistance Dogs International

- ADI: Globalt netværk af velgørende foreninger der arbejder for at udvikle - og videreudvikle - standarder for træning, udplacering og opfølgende træning af "assistance dogs teams": Førerhunde, hørerhunde og flere typer af servicehunde.
- Målet er løbende at sikre den højeste kvalitet i alle aspekter af arbejdet og den bedste velfærd for hunde og mennesker.

ADI krav: Mindst tre hjælpefunktioner ved offentlig adgang

STH udvælger og indkøber hvalpe/unghunde.
Frivillige hvalpeværter socialiserer og
miljøtræner hvalpene i ca. 10 mdr.

En STH servicehund bliver til...

- DKK opdrættede og stambogsførte hunde – kendt sundhedsstatus og slægtskab.
- Hvalpetest og udvælgelse. Hos hvalpevært der socialiserer og træner i ca. 10 mdr.
- Ca. 1 år gammel: sundhedsscreening og mentaltest samt vurdering af egnethed.
- Herefter ca. 6-12 måneders specialtræning ved instruktør.
- Mod slutningen af træningen matchning med bruger: overførsel af hjælpefunktioner og alle færdigheder til livet med servicehund – træning over flere måneder.
- Herefter offentlighedstest og livslang opfølgning.

ADI standarder for *alle* dele af foreningens arbejde

- Eksempelvis...
- Administrative processer, bestyrelsesarbejde - dokumentation
- Uddannelse af ansatte og frivillige.
- Ydelser og støtte til brugerne
- Hundeopdræt, udvælgelse og test af egnethed
- Hundeadfærd og specialtræning af servicehund, matchning, opfølgning
- Hundenes sundhed og velfærd
- Træningsfaciliteter, kennelbygning mv

STH (og DKK) får henvendelser udefra om hjælp!

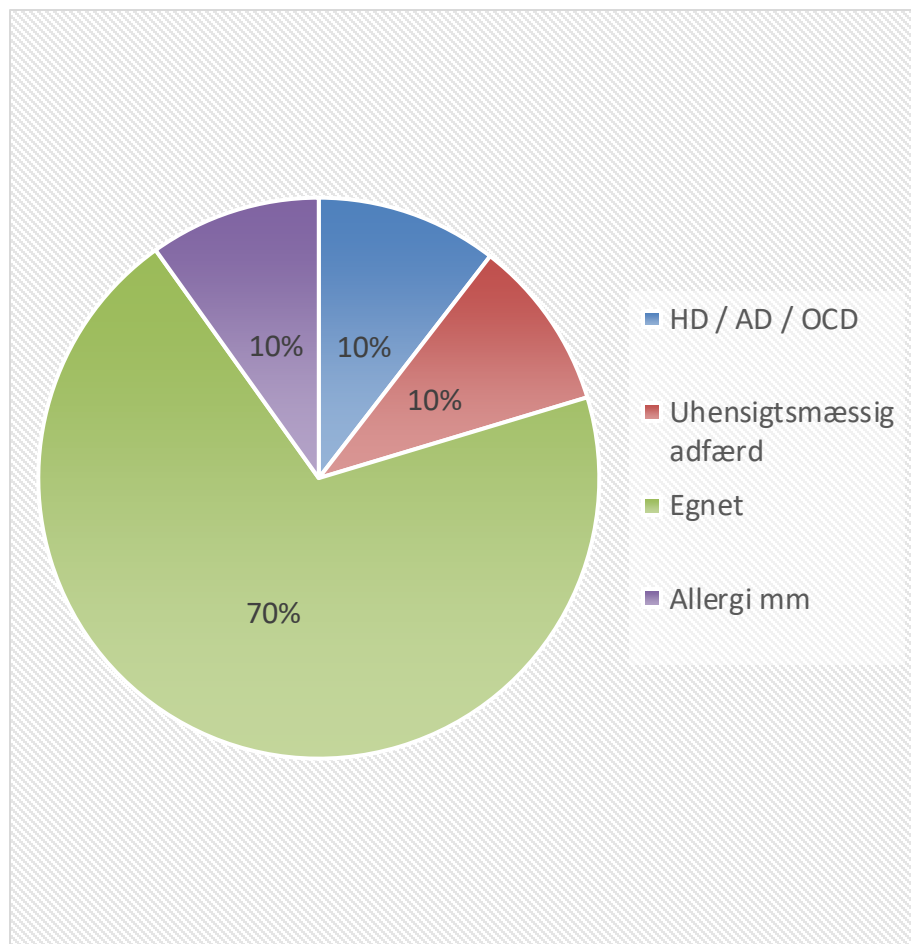
- "Servicehunde" der ikke er egnede til formålet: mentalt eller fysisk, unge hunde, ejers egen hund
- Hunde der er utilstrækkeligt trænet
- Nye ejere der er utilstrækkeligt trænet
- Utilstrækkelige ressourcer ift hundens behov
- Færdigheder er ikke overført til nye ejere
- Urealistiske forventninger (Lassie effekten)
- Ingen plan for opfølgning / support
- Ingen hjælp til problemløsning
- Ingen mulighed for at søge hjælp / klage
- Udsatte og sårbare personer med begrænset netværk
- **Resultat: Både hunde og sårbare mennesker kommer i klemme**

ADI standarder omkring udvælgelse og egnethed

STH Servicehunde anvender hunde af racerne
golden retriever og labrador retriever

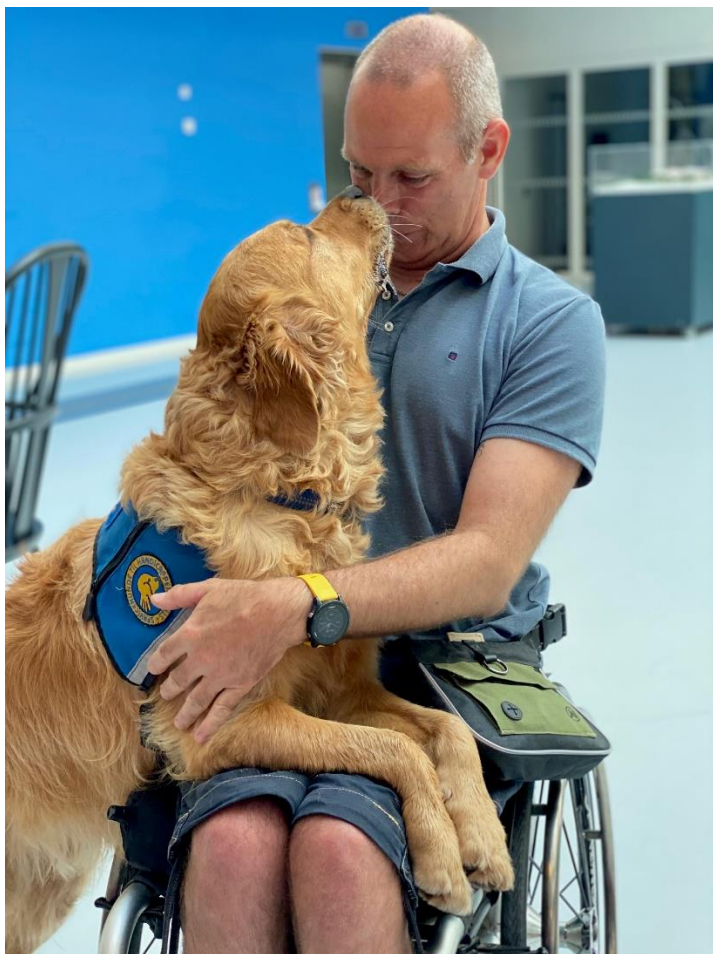
Ikke alle servicehundeadspiranter vurderes egnede som servicehunde

Ca. 30 % af hunde, som vi selv har udvalgt til programmet, vurderes ikke egnede som servicehunde og udgår.

De kommer i stedet (med meget få undtagelser) til enten hvalpeværten eller ud i gode hjem og får gode liv som familiehunde.

Det skal grundlæggende være trygt, rart
og sjovt at være servicehund

Fysisk sundhed

- Sundhedsscreening
- Fuldt udvikset
- Kendt sundhedsstatus
– KU SUND
- Før udplacering
dyrlægetjek
- Sundheds- og
sygdomshistorik følger
servicehunden

Mental sundhed

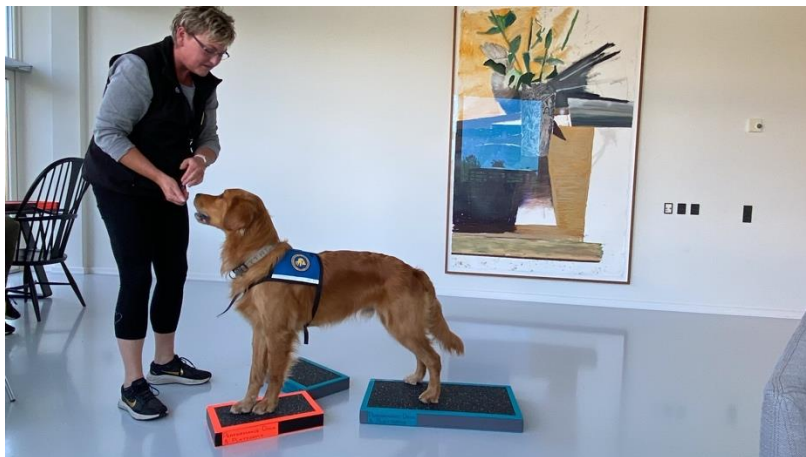
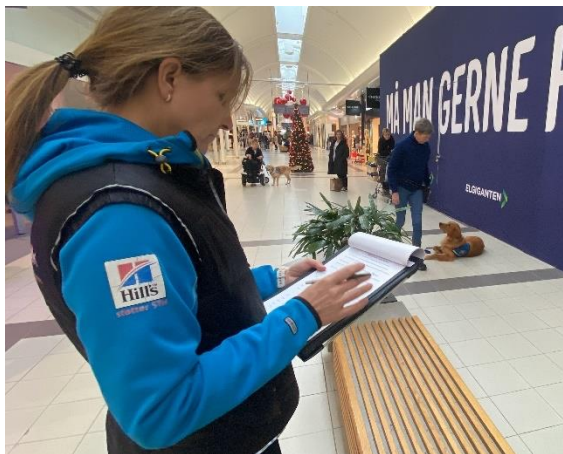
- ønskede egenskaber

*"Social, venlig, nysgerrig,
samarbejdende, høj tærskel
for skræk og aggressivitet,
hurtig og god afreaktion.
Afbalanceret."*

Dokumentation for træning

Matchning mellem bruger og servicehund

"Når hunden er mest frisk, energisk og "udfordrende" og brugeren har mindst energi og overskud, skal matchningen stadig være indenfor skiven"

Livsstil og boligforhold

Energiniveau, fysik og overblik

Behov for hjælpefunktioner

Netværk og ressourcer

Hundens energiniveau, færdigheder og særlige behov

Sikkerhed for servicehund og bruger

- Godt netværk omkring brugeren
- ICE personer
 - der har brugers tilladelse til at kontakte STH, hvis brugeren bliver syg eller servicehunden ikke trives

ADI ift. **PSYKIATRISKE** servicehunde

- Instruktør har særlig uddannelse og indsigt i /forståelse for omfang af psykiatrisk diagnose.
 - Screeningsværktøjer og forventningsafstemning
 - Grundig og individualiseret træning over mindst 6 mdr.
 - Livslang opfølgende træning og support af teamet.
 - ICE personer med tilknytning til teamet og stærkt netværk
- ICE personer med tilknytning til teamet - med fokus på hundens og brugerens trivsel ift.:
 - *Angst*
 - *Stress*
 - *Aggression*
 - *Vredesudbrud*
 - *Depression*
 - *Selvskade adfærd*

Servicehundeejer-livstil

ADI Offentlighedstest - en sikkerhedstest

Uddannet personale

- Bl.a. Viden og færdigheder ift. hundeadfærd og hundetræning.
- Træningsmetoder
- Viden om læringsstile og metoder og differentieret læring.
- Viden om hvordan forskellige handicap, sygdomme og skader påvirker mennesker fysisk og kognitivt.
- Indlære "hundeejerlivsstilen"
- Krav om fortsat efteruddannelse

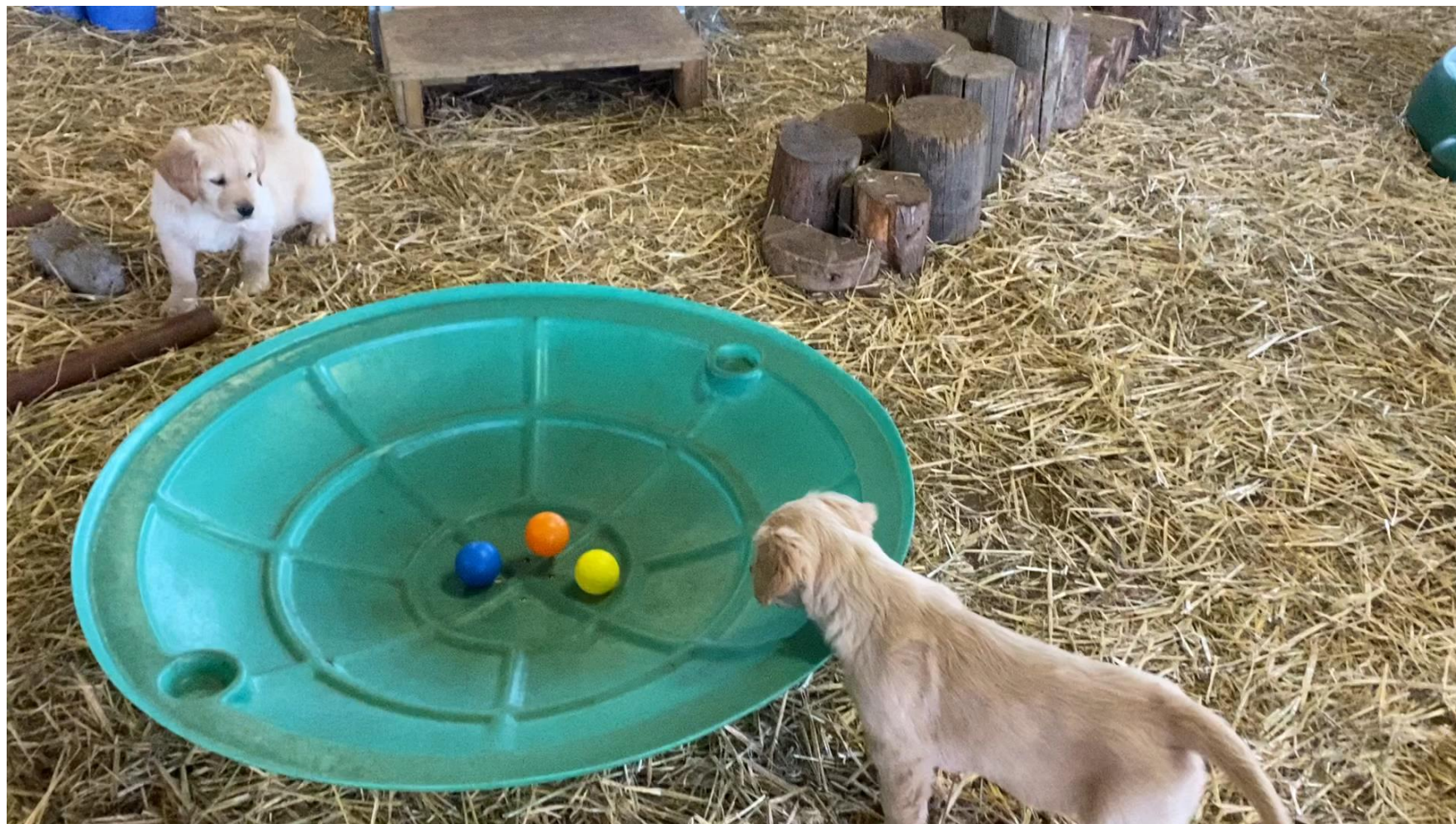
Standarder omkring "sikkerhed"

- Planer for kriser og katastrofer
- Førstehjælp til mennesker og hunde
- Vejledning i at få hjælp og klage.

Hundens forhold – kennel / hjemme

Sikkerhed for servicehund og bruger

- Kontrakt – forpligtigelser
- Livslang opfølgning:
 - fremmøde, træninger hjemme og offentligt.
 - online evalueringer
- Kontakt til instruktør
- Kontakt til admin
- Årligt sundhedstjek
- Hele servicehundens liv

Servicehundene skal have et godt liv – hele livet

Standarder for servicehunde – hvorfor?

- Kvalitetssikring
- Transparens omkring processer.
- Tager hånd om problemer
- Tillid mellem producenter, brugere og andre interessenter
- Standarder og procedurer for alle arbejdsgange / områder af arbejdet, reducerer risici og skaber gode, trygge rammer for alle involverede.
- Sikkerhed og velfærd for hunde og mennesker.

Spørgsmål?

Offentligt møde om velfærd for terapidyr,
Københavns Universitet d. 5.11.2025

Rideterapien på Holmstrupgård

Præsentation, Anne Hove

- ❖ Sygeplejerske, Psykoterapeut
- ❖ Psykiatri og miljøterapi
- ❖ Redet og haft hest i 40 år
- ❖ Undervist i ridning i 35 år
- ❖ Uddannelse i rideundervisning og hestehold
- ❖ Rideterapeut på Holmstrupgård siden 2003
- ❖ Initiativtager og underviser i rideterapi på VIA college University
- ❖ Forfatter til artikel i Psyke og Logos
- ❖ Daglig leder i Rideterapien.
- ❖ Øver mig

Holmstrupgårds målgrupper

Normalt begavede fra 12-23 (30), ikke misbrugere, ikke kriminelle, ikke psykopatidiagnoserne

- Psykiatriske diagnoser/ psykiske vanskeligheder
- Unge med spiseforstyrrelser
- Unge med skizofreni og andre psykotiske lidelser
- Unge med personlighedsforstyrrelser og/eller depressive tilstande
- Unge med opmærksomhedsforstyrrelser (f.eks. ADHD)
- Unge med autismespektrumforstyrrelser
- Unge med svær selvskadende adfærd
- Unge med angst, OCD

Vanskeligheder, som ses på tværs i vores målgrupper:

- Kropslige
- Emotionelle
- Relationelle
- Kommunikative

Desuden ses ofte identitetsforvirring og lavt selvværd.

Hvorfor heste

Kommunikerer med kropssprog

Spejling af følelser

Flok og -byttedyr med social adfærd

Dyr, man kan give og modtage omsorg/kærlighed og passe

Ridning – med kroppen

Normal aktivitet

Ulønnede og upædagogiske

Nærværende & motiverende

Kommunikation med hesten

Nonverbal - Respekt

Se- Mærk- Inspirer- Lyt, (Camilla Jacobs)

Selvkontrol og Viljestyrke

Følelser – Empati

Regulering af følelser

Relationer – venskab

Identitet – føle sig set, hørt, mødt

Åndedræt

Nærvær og glæde

Ridning med kroppen

Ridning er kropsbevidsthed og kropskontrol.

Styrke og afspænding

At tage kontrol og slippe kontrol/
jordforbindelse

Longering – trækkture

Rideundervisning
(krydskoordinering)

Ridning i naturen

Sanser, Balance og Nærvær

indføling og mestring

Åndedrættet

De rigtige heste som trives i jobbet

- Kan lide kontakt med mennesker
- Er rolige
- Heste der kommunikerer meget.
- Trives i vores flok og hestehold
- Er lette ridebare heste
- Forskellige heste til forskellige mennesker

Øvelse i stalden

Mødet med forskellige heste, affektiv afstemning

1. Tag jer tid til at møde hesten. Læg mærk til hestens kommunikation. Tilpas din egen kommunikation.
2. Se om I kan finde hestens yndlingssted at blive kløet/nusset. Hvordan kan I mærke at han kan lide det? Mærker I andet?
3. Rør ved hesten over hele kroppen, vær opmærksom på det personlige rum, flyt lidt på hesten.
4. Hvordan er hestene forskellige?

Beroligende teknikker med hest

- God tid
- Lad hesten undersøge
- Rolig, groundet handler
- Tro på at hesten og du kan klare opgaven
- Have en retning og en intention
- Du kan altid tage 'et nyt nu'

Etik og Hestevelfærd

- Hestesyn / menneskesyn /respekt
- Hestene behandles og passes godt
- Hestene indgår i behandlingen, jo mere frivilligt jo bedre. Glade heste er gode terapeuter.
- One Health, one welfare
- Forskning og viden om hestes velfærd, adfærd og kommunikation og indlæring er vigtig, for at udvikle behandlingen og sikre at hestene har det godt
- Faldgruber og udfordringer

Spørgsmål ?

Inddragelse dyr i terapi og rehabilitering samt
som assistancehunde til personer med psykisk
sygdom

Chalotte Glintborg

AALBORG
UNIVERSITET

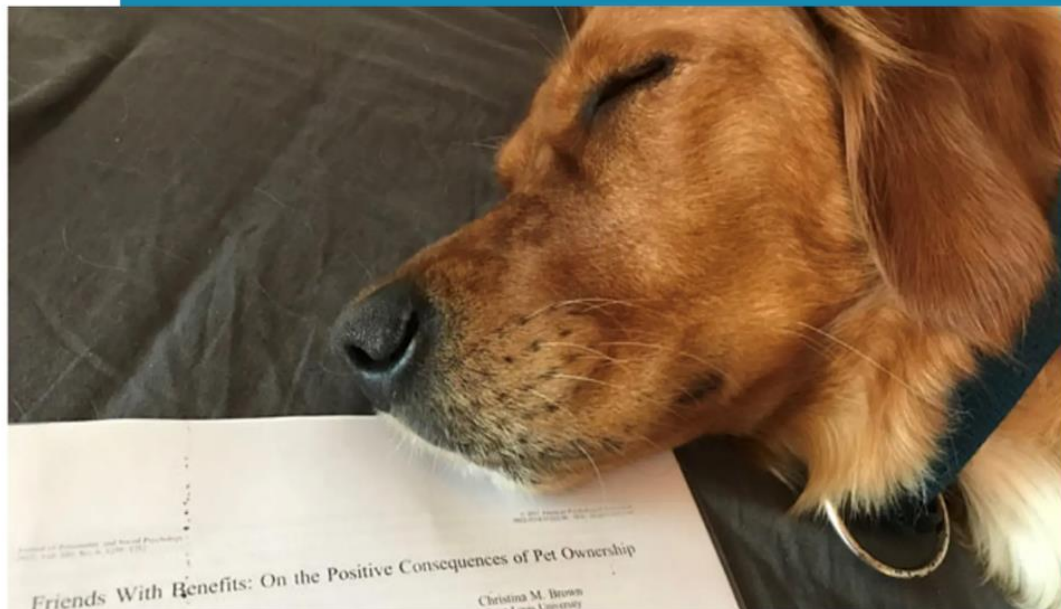

Præsentation – hvem er jeg?

Chalotte Glintborg, Ph.d., lektor i psykologi

- Leder af *Center for Menneske-Dyr-Psykologi* og af *Klinik for Handicap- og Rehabiliteringspsykologi*, Aalborg Universitet
- Tidligere 10 år i psykiatrien som leder og konsulent (Aarhus)
- Uddannet adfærdsrådgiver (v. Hund & Træning)
Driver Team up med din Hund
- Center for Menneske-Dyr-Psykologi: Forskning og kvalitetssikring af dyreassisterede interventioner siden år 2020
- Klinik for Handicap- og Rehabiliteringspsykologi: Forskning og psykologiske interventioner til mennesker med funktionsnedsættelse

Center for Human Animal Psychology

Mange holder af dyr eller finder dem fascinerende, og i Danmark bliver det stadig mere almindeligt at inddrage dyr i sammenhænge, hvor man vil fremme menneskers sundhed, læring eller trivsel.

- Forskning
- Sorg over Dyr-linjen
- CHAP-teamet
- Uddannelse
- Kontakt CHAP

Tlf.: 2541 1413

Åbningstider:

Onsdag, torsdag, fredag: kl. 17-19
Søndag: kl. 19-21

Terminologiske udfordringer: Hvad taler vi egentlig om?

Begrebsmæssig uklarhed skaber udfordringer lovgivningsmæssigt, forskningsmæssigt og overfor omverdenen

White Paper on Assisted Animal Services skelner mellem tre slags dyreassisterede interventioner:

- **Dyreassisteret terapi** – terapeutisk intervention udført af fagperson (fx ergoterapeut, fysioterapeut, psykolog)
- **Dyreassisteret pædagogik** – professionel intervention med pædagogfaglig uddannelse (fx skolehunde)
- **Dyreassisterede aktiviteter** – rekreative formål uden krav om faglig uddannelse (fx besøgshunde)

Assistancehunde – specialtrænede i specifikke opgaver for mennesker med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse

Emotional support dogs – yder beroligende støtte, men er IKKE specialtrænede (vigtig sontring)

Terminologisk ensretning: International forskning anbefaler at udfase "servicehund" for begrebsmæssig klarhed.

Assistancehunde – hvad ved vi?

Tre typer effekter

- Funktionelle effekt – det hunden er trænet til (fx øget mobilitet)
- Inklusionsfremmende effekt – øget social deltagelse
- Psykologisk effekt – følelse af tryghed og sikkerhed

Forskningsmæssige begrænsninger: Meget forskning fokuserer på fysiske funktionsnedsættelser, og flere studier er udført/finansieret af aktører med interesse i at fremme feltet

Sparsom forskning om hundens velfærd især for mennesker med psykiske funktionsnedsættelser

Stærk tilknytning mellem borger og hund er afgørende for effekten

Kritiske faktorer for hundens trivsel og velfærd: Stabilitet, tryghed og positiv kommunikation mellem hund og borger

Problemområder

Manglende fokus på assistancehundens trivsel – **tre problemområder** kræver handling:

Problemområde 1: Hundens velfærd er underbelyst

- Overvejende fokus på hundens nytte for mennesket
- Hunden bliver instrumentel og glemmes som levende væsen med egne behov
- Stress smitter fra menneske til hund (målt via hårkortisol)
- Særligt kritisk for assistancehunde til mennesker med angst og PTSD

Problemområde 2: Manglende regulering og standarder

- I Danmark kan alle udbyde assistancehunde uden nationale uddannelseskrav
- Ingen regulerede procedurer for udvælgelse, socialisering og træning
- Løsning: national lovgivning, certificeringer og godkendelse af offentlig, uvildig instans (fx som i Norge eller Tyskland)

Problemområde 3: Hunden kan ikke stå alene

- Må integreres med professionel intervention og behandlingstilbud
- Risiko for kontraproduktiv effekt: hunden vedligeholder angst i stedet for at bryde den
- Forslag: nyt område "Hundeassisteret rehabilitering, terapi og pædagogik"

Assistancehunde i Danmark til mennesker med psykisk funktionsnedsættelse

Formål: At undersøge dansk praksis for assistancehunde til mennesker med psykisk funktionsnedsættelse med særligt fokus på hundens sundhed og velfærd

Metode

- **Tværsnitsstudie:** data indsamlet fra maj til september 2025, fra hhv. borgere og kommuner (sagsbehandlere)
- Kvalitative interviews med borgere og sagsbehandlere

Teoretisk udgangspunkt - One Welfare:

- Fokus på, hvordan menneskelig velfærd, dyrevelfærd og miljøet (omgivelser) gensidigt påvirker hinanden.

Støttet af DYREFONDET

Borgere med kommunalt bevilgede assistancehunde (n=71)

- ▶ Gennemsnitsalder: 36 år
- ▶ Spredt over alle danske regioner – flest i Region Hovedstaden (34%) og Region Syddanmark (30%)
- ▶ 79% har tidligere erfaring med familiehund, 21% har tidligere haft en assistancehund
- ▶ Median: 3 diagnoser per person
- ▶ Hyppigste diagnoser: Angst, PTSD og autisme

Godkendelse af assistancehund

- ▶ Ingen etableret aldersstandard for udvælgelse og godkendelse
- ▶ Tidlig godkendelse: 41% får assistancehund før 1 år, 28% godkendes før 1 år
- ▶ Rejser spørgsmål om modenhed, træning og sikkerhed
- ▶ Kun 18% recertificeres, 62% skal ikke recertificeres
- ▶ 68% fra servicehund-organisationer
- ▶ Manglende transparens omkring konkrete godkendelseskriterier og sundhedskrav

Træning og uddannelse

Manglende ensartede standarder for træning og uddannelse af borgere:

- ▶ 66% deltog i træningen, men kun 51% fik undervisning i hundesprog – 32% fik ingen
- ▶ Kritisk mangel: Borgere skal kunne aflæse assistancehundens signaler og stressniveauer

Samarbejde med udbydere:

- ▶ 73% tilfredse, men 14% utilfredse – dårligt samarbejde påvirker både borger og assistancehund negativt
- ▶ Polarisering hos flere foreninger – kan skyldes problematiske træningsmetoder hos nogle trænere:

”Jeg beder ikke om træners hjælp længere, fordi jeg ikke bryder mig om deres metoder. (...) Træner demonstrerede og instruerede mig i at hive op ”indtil forpoterne letter fra jorden” (fritekst-svar)

Sundhed og velfærd

Veterinær opfølgning

- 59% får assistancehunden tjekket 1-3 gange årligt – typisk årligt tjek og vaccinationer
- 20% har intensiveret opfølgningen grundet særlige behov som allergi eller fysioterapi

Mental stimulation

- 72% træner aktivt med assistancehunden for mental stimulation – heraf 82% dagligt
- Vedligeholdelse af kommandoer og nosework

Fysisk aktivitet

- 76% går tur dagligt
- 56% går 3 eller flere ture om dagen
- Hunde, der luftes sjældnere, bor ofte steder med have

Pauser i arbejdet

- 66% giver deres hund regelmæssige pauser
- Pauseaktiviteter afspejler sund hundeadfærd: søvn, leg og social kontakt

"Vi træner alle øvelser dagligt, uanset om vi skal på "arbejde" eller ej. Vi laver snuse i græs og snuse i måtte. Tålmodighedsøvelser og ganske almindelig lydighed dagligt. Hundepuzzlespil hvor hun skal arbejde for sin mad og trille bolde" (fritekstsvar)

Andre forhold

Økonomi

- 59% oplever ikke økonomiske problemer
- 13% oplever økonomiske problemer – kan true assistancehundens velfærd
- Forsikring vigtig både som beskyttelse og udfordring ved huller i dækningen

Pensionering

- Manglende systematiske exit-strategier og vejledning
- Kun 49% ved, hvad der skal ske med deres assistancehund
- 91% planlægger at beholde hunden som familiehund
- Borgerne efterlades uden faglig støtte

Adgang med assistancehund

- 39% oplever adgangsudfordringer i hverdagen
- Ingen regler understøtter retten til at medbringe assistancehunden
- Borgerne afhængige af goodwill – assistancehundens bevilgede formål undermineres
- 50% nævner læger, hospitaler og tandlæger som problematiske
- Velfærdsstaten bevilliger assistancehunde, men nægter samtidig adgang til dem

Kommuner (n=75)

- ▶ Spredt over alle danske regioner – flest i Region Syddanmark (31%) og Region Sjælland (29%)
- ▶ 39% har bevilget assistancehunde i op til 5 år, imens 51% har bevilget i 5-10 år
- ▶ Primært til: Angst (73%), PTSD (68%), Autisme (53%) og ADHD (44%)
- ▶ 31% bevilger omkring 1 gang årligt – 24% oftere, 24% sjældnere

Bevilling og opfølgning

- ▶ Kun 13% føler sig klædt på til at bevilge assistancehunde – 64% svarer 'nej'
- ▶ Kun 14% af dem, der laver opfølgning, føler sig klædt på – 74% svarer 'nej'
- ▶ Sagsbehandlere kan identificere den nødvendige viden, men har den ikke selv

"Det viser kompleksiteten i sagsbehandlingen jo. Men det, at det kræver det, betyder jo ikke, at vi som sagsbehandlere har den viden. Vi famler i blinde og har ingen, vi kan læne os op af, som ved nok om hundeområdet."

Kritiske situationer

- ▶ Kun 25% har procedurer, når borgeren ikke kan passe assistancehunden (fx hvis en borger bliver indlagt) – 36% mangler helt, dvs. de ved ikke, hvad der skal ske med assistancehunden
- ▶ Kun 8% har procedurer ved manglende finansiering – 55% mangler helt, dvs. de er uden plan, hvis en borger ikke kan betale for foder, dyrlæge eller forsikring

Problematiske situationer

- ▶ 46% har erfaring med problemer mellem borger og assistancehund – kun 18% føler sig klædt på
- ▶ 22% har erfaring med assistancehunde i mistrivsel – kun 8% føler sig klædt på
- ▶ 44% har erfaring med konflikter mellem leverandør og borger – kun 18% føler sig klædt på

Foreløbige anbefalinger

➤ Nationalt

- **National certificering og professionalisering af leverandører gennem offentlige uddannelsescentre, der efterlever internationale standarder** – ensartede udvælgelseskriterier, aldersstandarder, træningspraksis og metodeanvendelse med specialviden om mennesker, hunde og samspillet mellem dem, sikring af samtræning af borger og assistancehund
- **Samlet lovgivning for assistancehunde** – klare regler for juridisk ejerskab og adgangsret for at beskytte mod diskrimination, særligt i sundhedssektoren
- **Validerede vurderingsværktøjer og aldersstandarder** – minimum 18 måneder til 2 år samt retningslinjer for sundhedspleje og velfærd
- **National grunduddannelse for sagsbehandlere** – tværfaglig supervision gennem regionale netværk for at sikre kvalificeret bevilling og opfølgning
- **Nationale netværk for vidensdeling** – systematisk dataindsamling og forskningsbaseret praksis for kontinuerlig kvalitetsudvikling
- **Nationale retningslinjer for sundhedspleje** – minimum veterinærbesøg årligt, guidelines for forebyggende behandling samt systematisk vejledning om mental stimulation og pauser

➤ Kommunalt

- **Beredskabsplaner** for indlæggelse, mistrivsel, udfordringer i samspil, pensionering og leverandørproblemer
- **Professionelle backup-ordninger** ved overgang til ny hund
- **Obligatorisk information** før bevilling om hundens livscyklus, forventede udgifter, pensioneringsplaner og støtte til håndtering af adgangsbarrierer
- **Systematisk inddragelse** af læge/psykiater ved bevilling og dyrlæge ved mistrivsel
- **Opfølgning** hver 3. måned første år derefter halvårligt/årligt
- **Sikring af forsikringsdækning**, støtte til akutte udgifter, plan for pensionering og nødsituationer, jævnlig gentræning af borger og assistancehund

Spørgsmål

- ▶ Spørgsmål, kommentarer eller andet sendes til

Ida Kunzendorf, ithk@ikp.aau.dk eller Chalotte Glintborg cgl@ikp.aau.dk

VELFÆRDEN HOS DYR, SOM ANVENDES TIL TERAPI ELLER STØTTE FOR MENNESKER MED HANDICAP ELLER PSYKISK SYGDOM

Karen Thodberg, Friederike Zenker og Peter Sandøe

INSTITUT FOR HUSDYR- OG VETERINÆRVIDENSKAB

INSTITUT FOR HUSDYR- OG VETERINÆRVIDENSKAB

DYR DER ANVENDES TIL TERAPI ELLER STØTTE
5. NOVEMBER 2025

KAREN THODBERG

DYR TIL TERAPI OG STØTTE

Dyre-assisterede interventioner:

- Målrettet terapi, hvor dyrets rolle er klart defineret
- Dyre-assisteret pædagogik
- Terapeutiske aktiviteter

Disse dyr deltager i terapeutiske opgaver sammen med ejer eller person med ansvar for dyret.

Assistancedyr

- Hjælper mennesker med fysiske handicaps, f.eks. førerhunde
- Hjælper og støtter mennesker med psykiske funktionsnedsættelser

Typisk hunde, der uddannes professionelt og herefter bor fast hos den person de hjælper

Foto: AU

Foto: <https://www.dvidshub.net/>

DYRETS OPLEVELSE

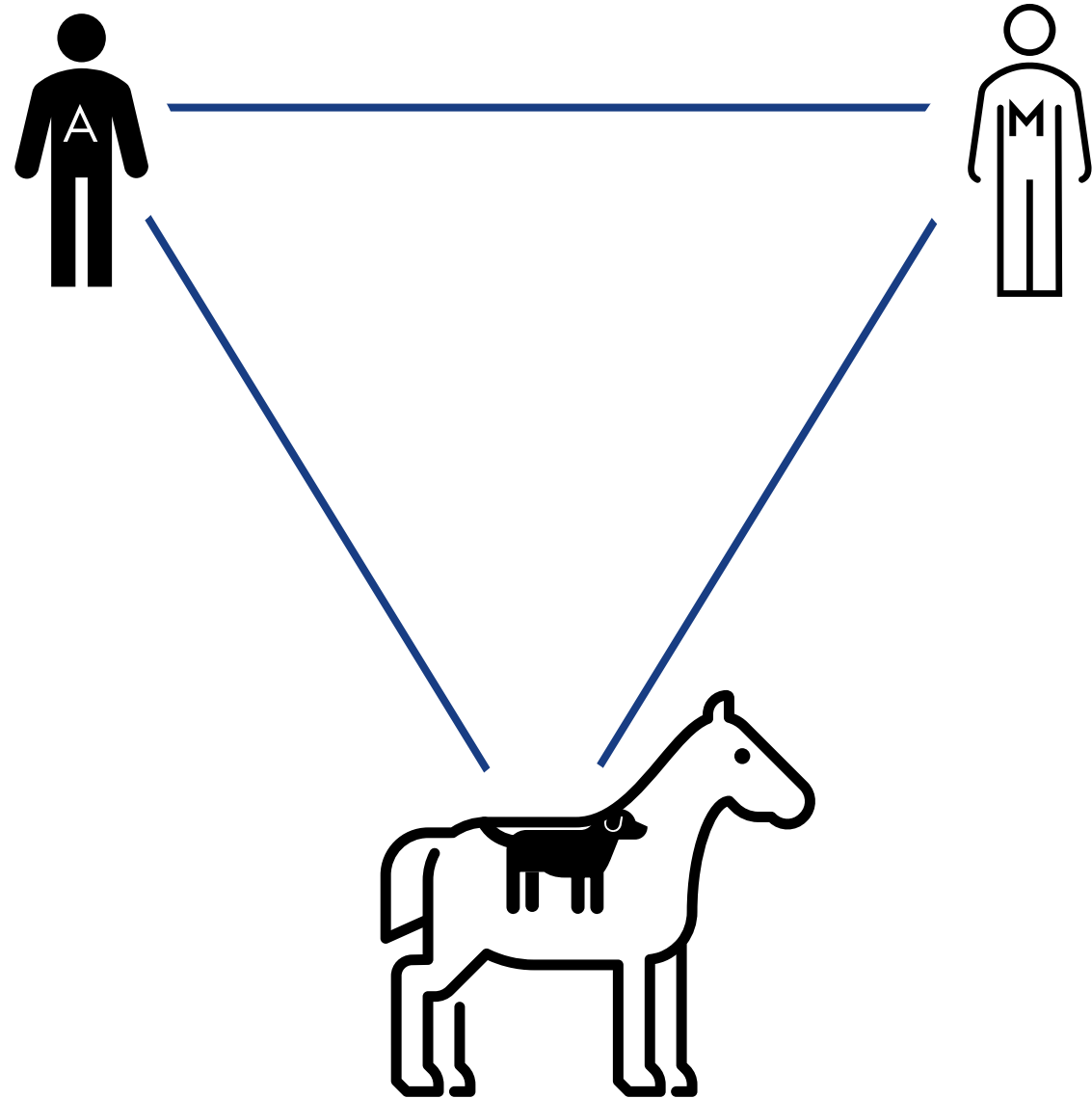
Afhænger **ikke af formålet** med interventionen

Dyret er en del af en 'triade',

1. Modtageren (patient, klient, elev, borger)
2. Dyret
3. Dyrets ejer, eller den der har ansvaret for dyret

Risikofaktorer:

Uhensigtsmæssig håndtering og berøring
Nye omgivelser
Temperaturforhold, lyde, lugte
Dyret egner sig ikke til opgaven

DYRETS OPLEVELSE

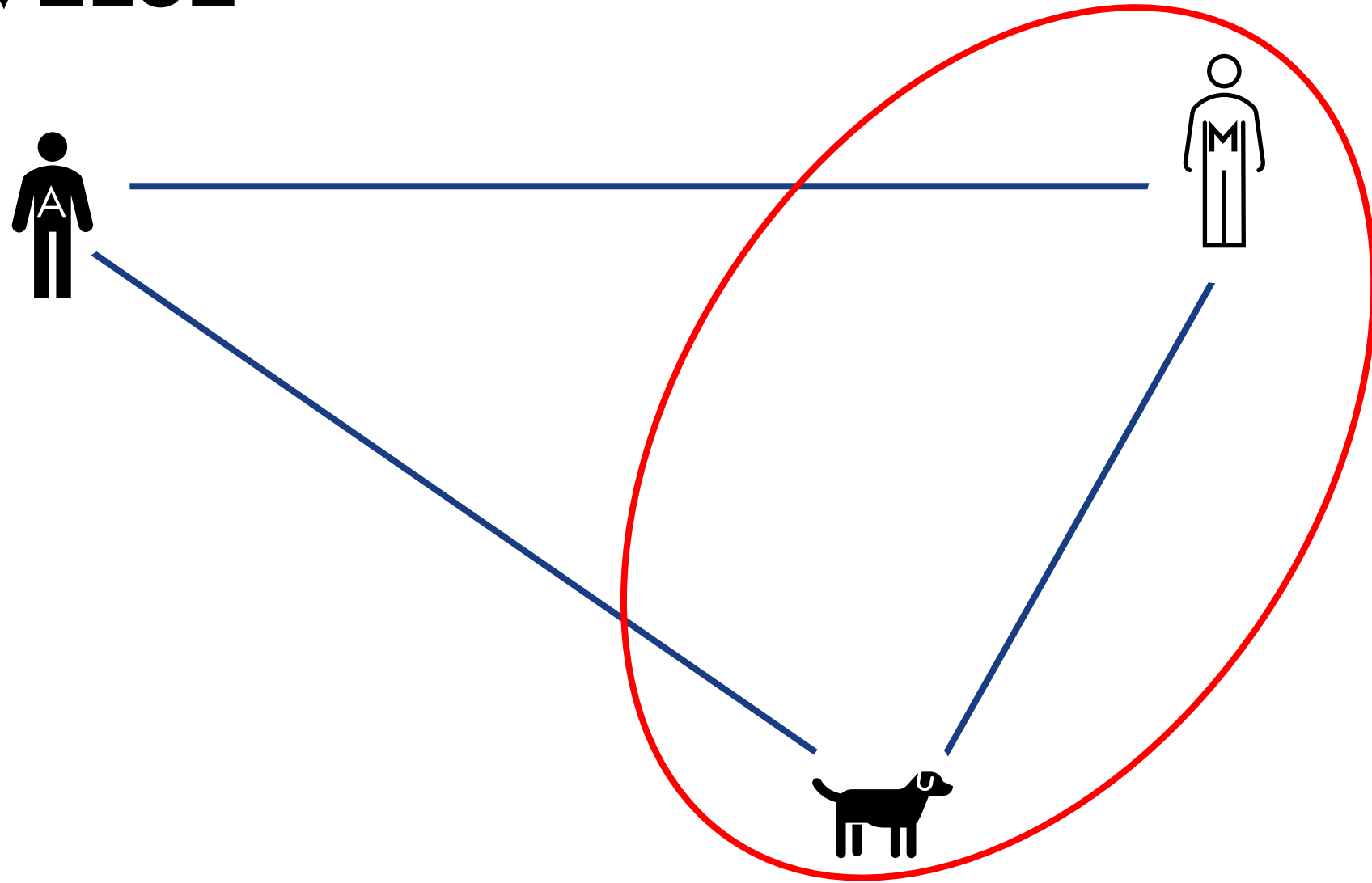
For assistancedyr er triadens ene hjørne forskudt!

Disse dyr – typisk hunde – gennemgår en træningsperiode og er herefter sammen 24/7 med den person de hjælper og støtter

Hvem har ansvaret for at varetage hundens velfærd?

Risikofaktorer:

- Stor arbejdsbyrde
- Ansvarsplacering
- Modtagerens tilstand forværres
- Dyret egner sig ikke til opgaven

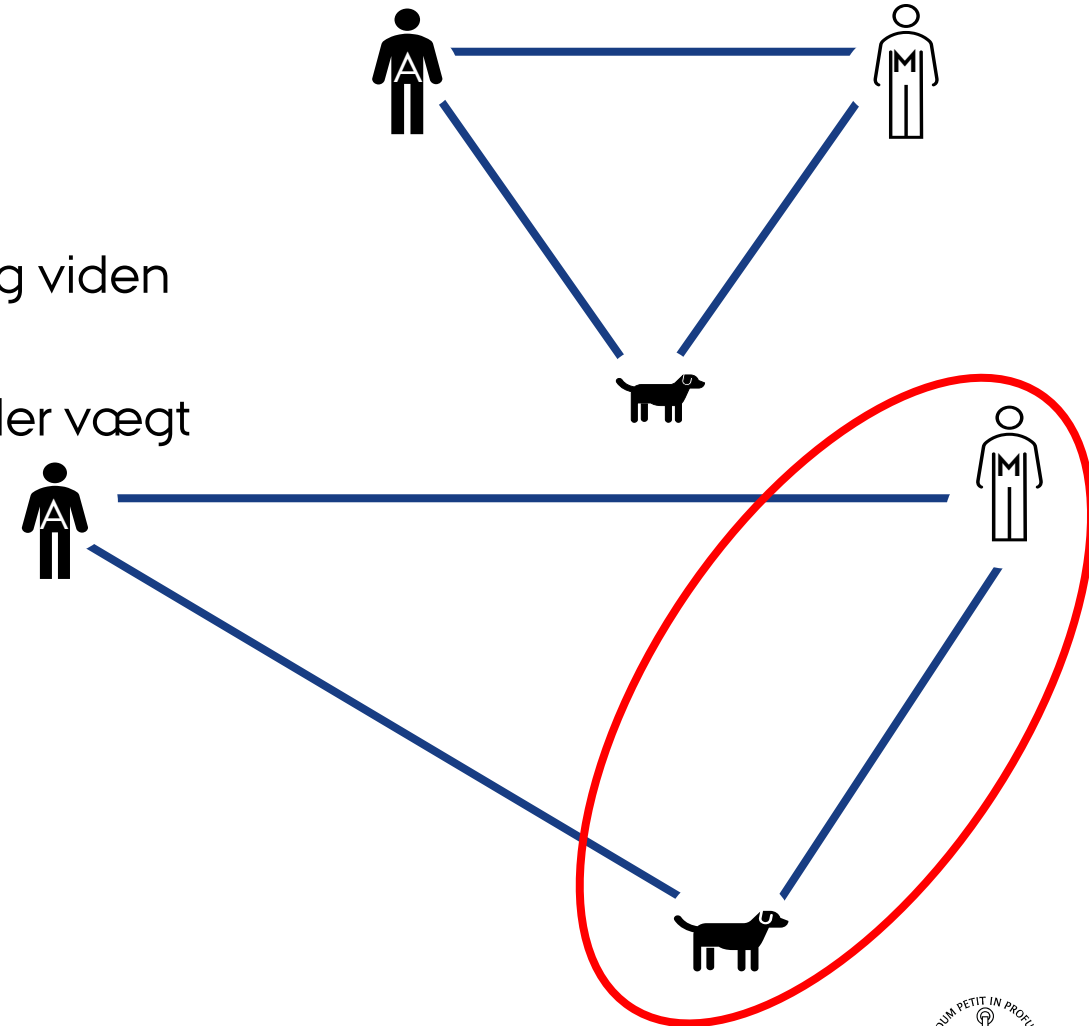

VORES PROJEKT: HVORDAN ER VELFÆRDEN FOR DISSE DYR?

Finde studier om velfærd i denne kontekst (hest og hund)

- A. Dyrets umiddelbare reaktion (dyrebaserede mål)
- B. Arbejdsforhold og rammer og personernes holdning og viden (miljøbaserede mål)
- C. Hvordan italesættes dyrenes velfærd – hvad lægges der vægt på

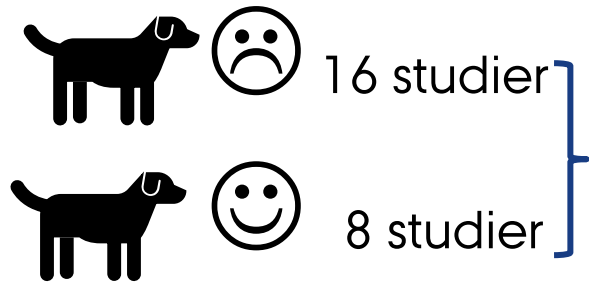
- ☞ Hvilke type interventioner og har man undersøgt
- ☞ Hvilke velfærds mål er der brugt?
- ☞ Påvirkes dyrenes velfærd positivt eller negativt?

HUNDE I UMIDDELBARE RESPONS

I alt 32* artikler (2000-2025):

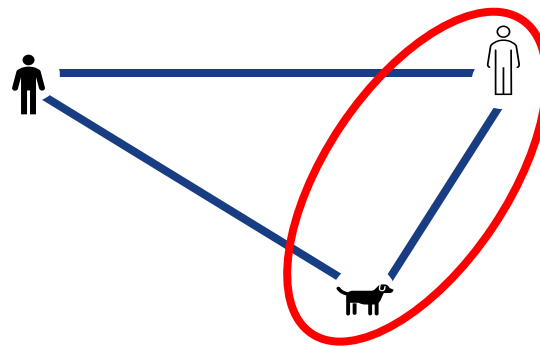
(*5 var metodeudvikling og i 3 indgik kun 1 hund)

De mest anvendte mål
var spytkortisol og adfærd

😊 fandt ingen stigning i kortisol, men det samme var tilfældet
for halvdelen af ☹️. De fleste studier så adfærdstegn på stress

Kun 2 studier af assistancedyr

STUDIERNES KVALITET

1. Generelt er studierne meget små
 - 16 hunde i gns. (4-47)
2. Mangler ofte kontrolbehandlinger
3. Udfordringer med metodikken
 - Spytkortisol
 - Adfærdsobservationer

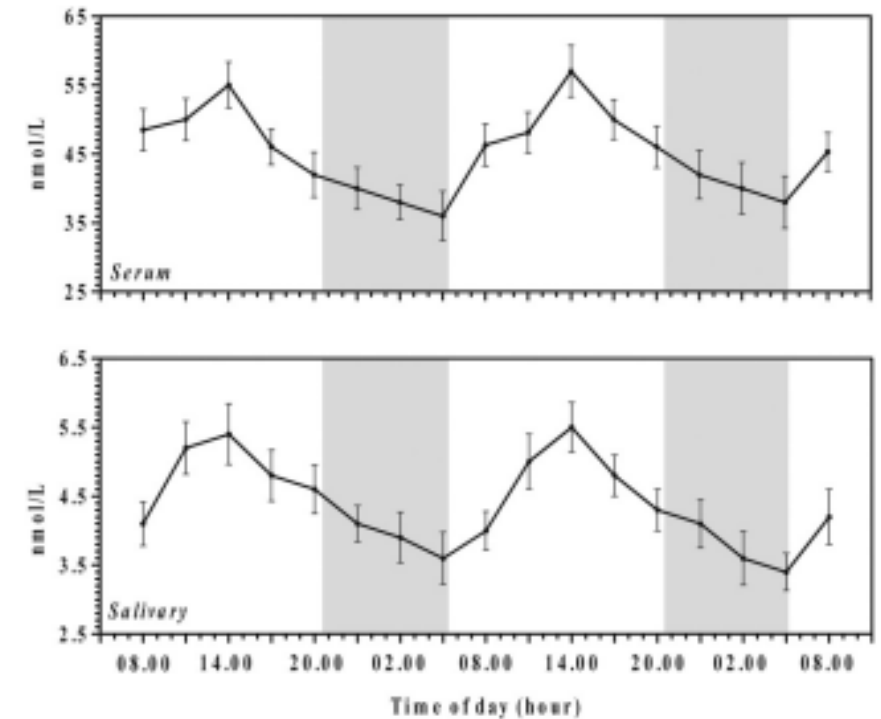

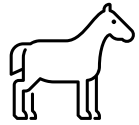
Fig. 1 – Day-night fluctuation of salivary and serum cortisol concentrations recorded during 48 h of monitoring in six normal dogs.

Gianetto et al., 2014

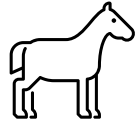
HESTES UMIDDELBARE RESPONS

I alt 31* artikler (2000-2025):

(* 13 var metodeudvikling)

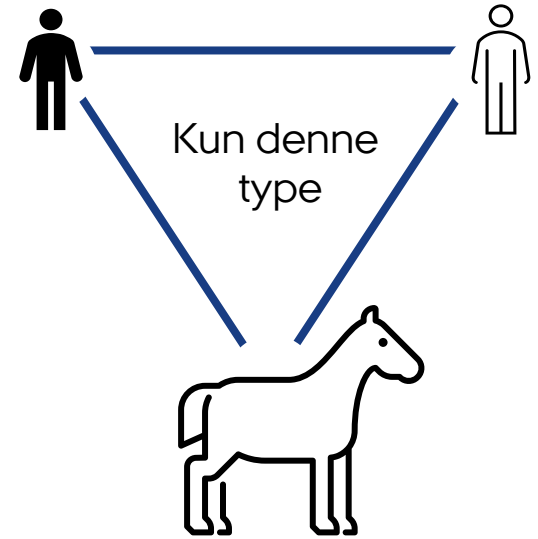
15 studier

3 studier

Både adfærd og en række forskellige
fysiologiske mål

- Mange af de samme udfordringer med kvaliteten af studier
 - gns. antal heste 31 (2-172)
- En bredere vifte af velfærds mål

KONKLUSION – INDTIL VIDERE

Umiddelbart flere udfordringer for hundene sammenlignet med hestene

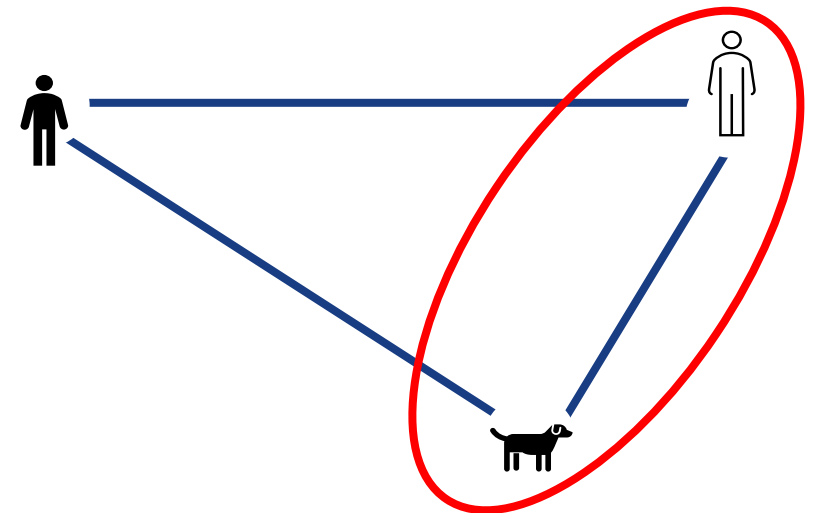
Foto: therapy dog

KONKLUSION – INDTIL VIDERE

Der er næsten ingen studier af assistancedyr – hvorfor er det et problem?

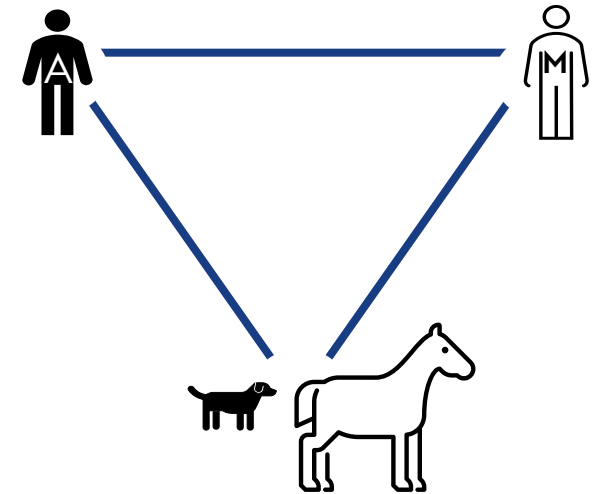
- De er på arbejde 24/7
- Kvalitetssikring – **særligt for hunde til mentalt udfordrede**
- Vi behøver mere viden om hvordan vi bedst sikrer disse dyrs velfærd
- En udfordring at undersøge dyrene

KONKLUSION – INDTIL VIDERE

Dyre-assisterede interventioner:

- Udfordringer med kvaliteten af studierne
- Fortolkningen af resultaterne er inkonsekvent
- Vi mangler mere specifik viden om, hvad de udfordrer dyrenes velfærd
- Flere peger på ejerens rolle – er ejeren god nok til at spotte problemer med dyrenes velfærd?

Hvilke velfærds mål vægtes?

ERNÆRING

Tilgængelighed og
kvalitet af føde og
vand

MILJØ

Bevægelsesfrihed,
temperatur,
hvileplads,
adgang til
udendørsareal

SUNDHED

Tilstedeværelse
eller fravær af
sygdom og skader

ADFÆRD

Mulighed for eller
begrænsning i
adfærd

POSITIV

Mæt
Tryk – også socialt
Rask
Afslappet
Tilfreds
Smertefri
Nysgerrig

MENTAL TILSTAND

NEGATIV

Sulten og tørstig
Overophedet eller fryser
Frustration
Smerter og sygdom
Udmattelse
Frygt
Nedtrykt

FORSÆTTELSE FØLGER.....

Spørgsmål?

INSTITUT FOR HUSDYR- OG VETERINÆRVIDENSKAB

INSTITUT FOR HUSDYR- OG VETERINÆRVIDENSKAB

DYR DER ANVENDES TIL TERAPI ELLER STØTTE
5. NOVEMBER 2025

KAREN THODBERG
SENIORFORSKER

